

NorMS-NTS Håndbok

Norwegian Medical Students' Non-Technical Skills



Et verktøy for tilbakemelding og vurdering av norske medisinstudenters ikke-tekniske ferdigheter

Kategori**	Kategori vurdering*	Elementer**	Element vurdering*	Tilbakemelding
Kommunikasjon		Kommunikasjon med team		
		Etablere felles forståelse		
		Kommunikasjon med pasient		
Situasjonsbevissthet		Sette seg inn i situasjonen		
		Forstå ulike roller i teamet		
		Oppmerksomhet		
Samarbeidsevne		Ydmykhet		
		Fleksibilitet		
		Bruke teamets ressurser		
Beslutningstaking		Gjøre gode valg		
		Håndtere usikkerhet		
		Lederskap		
		Prioritering		

For ytterligere informasjon eller spørsmål, ta gjerne kontakt:

Katrine Prydz, spesialist i allmenntidisin, fastlege. Katrine.prydz@gmail.com

Finnmarkssykehuset

Avdeling for fag, forskning og samhandling

Brenneriveien 19, 21.

9601 Hammerfest

<https://finnmarkssykehuset.no/fag-og-forskning/lis>

Forsidefoto: Finnmarksmodellen UiT

Hva er ikke-tekniske ferdigheter?

Ikke-tekniske ferdigheter er ferdigheter som kommunikasjon, beslutningstaking, lederskap, evne til å håndtere stress og usikkerhet. I 70% av uheldige hendelser på sykehus er ikke-tekniske ferdigheter vist å være en del av årsaken. Ved å øke medisinstudenters ikke-tekniske ferdigheter kan man øke nyutdannede legers ikke-tekniske ferdigheter, og dermed redusere risikoen for uheldige hendelser og øke pasientsikkerheten. Ikke-tekniske ferdigheter kan trenes opp. Det er derfor viktig at studentene får god opplæring i dette under studiet.

For å kunne vurdere studentenes ikke-tekniske ferdigheter er det nyttig å ha et verktøy. Det finnes verktøy for en del helsepersonellgrupper, men vi har ikke hatt verktøy for norske medisinstudenter. Studier har vist at det er nødvendig med egne verktøy for ulike land og ulike helsepersonellgrupper. På bakgrunn av det utviklet vi NorMS-NTS, som er et verktøy for å vurdere norske medisinstudenters ikke-tekniske ferdigheter.

Verktøyet skal kunne brukes for å gi tilbakemelding til studentene under studiet, slik at de kan jobbe videre med sine ferdigheter. Dette vil være det viktigste for å øke studentenes ikke-tekniske ferdigheter. Det er også ønskelig at det kan brukes til å evaluere undervisningen som gis, og at man kan sammenligne ferdigheter på gruppenivå. I tillegg vil bruk av verktøyet gi et økt fokus på viktigheten av ikke-tekniske ferdigheter.

Verktøyet for ikke tekniske ferdigheter valideres for ulik bruk og ulik setting. Denne prosessen er i gang. Det er i første omgang validert for bruk av leger som har lite opplæring i bruk av verktøyet. Dette for at veiledere i praksis skal kunne bruke det som en vurdering for læring når de veileder studenter, altså formativ vurdering. Vi valgte denne valideringen først, for at verktøyet skulle være klart til bruk for alle som ønsker i en travel klinisk hverdag. Verktøyet kan per i dag ikke brukes for summativ vurdering, for eksempel til karaktersetting.

Verktøyet skal være i kontinuerlig utvikling og tilpasning. Den nyeste versjonen vil til enhver tid ligge på vår nettside: <https://finnmarkssykehuset.no/fag-og-forskning/lis>. Vi ønsker utstrakt bruk av verktøyet, slik at verktøyet kan valideres for ulike settinger. Ta gjerne kontakt dersom du ønsker å bruke verktøyet til forskning.

Kommunikasjon

Evne til å utveksle informasjon på en god måte.

Kommunikasjon med team

God atferd:

- Closed loop communication
- Bruker navn på teammedlemmer
- Snakker direkte til teammedlemmer
- Tydelige beskjeder og tilbakemeldinger
- Aktiv lytter

Dårlig atferd:

- Delegerer oppgaver uten å gi de til bestemte teammedlemmer, og uten å få bekreftelse.
- Uklare beskjeder
- Lytter ikke til teammedlemmer

Etablere felles forståelse

God atferd:

- Oppsummere situasjon og videre plan med hele teamet
- Forsikre seg om at alle forstår hvor akutt det er

Dårlig atferd:

- Ingen felles oppsummering
- Diskuterer litt med ulike kolleger

Kommunikasjon med pasient

God atferd:

- Presentere seg for pasienten
- Få pasienten til å fortelle hva som har skjedd
- Informere pasienten om vurdering og videre plan
- Tar hensyn til at pasienten er tilstede når det kommuniseres med team

Dårlig atferd:

- Presenterer seg ikke for pasienten
- Snakker ikke med pasienten
- Informerer ikke pasienten

SITUASJONSBEVISSTHET

Evne til å ha oversikt over situasjonen og følge utviklingen.

Sette seg inn i situasjonen

God atferd:

- Innhenter relevant informasjon fra teamet og pasienten for å skaffe seg oversikt over situasjonen
- Stiller spørsmål ved eventuelle uklarheter
- Observerer pasienten og teamets arbeid

Dårlig atferd:

- Ustrukturert innhenting av informasjon
- Etterspør ikke informasjon
- Går i gang med egne undersøkelser uten å vite hva som er gjort

Forstå ulike roller i teamet

God atferd:

- Introduserer seg med navn og yrke
- Avklarer teammedlemmers navn og yrke
- Er bevisst på teammedlemmers varierende kompetanse og erfaring

Dårlig atferd:

- Introduserer seg ikke
- Avklarer ikke teammedlemmers kompetanse og rolle

Oppmerksomhet

God atferd:

- Får med seg det som sies og gjøres i teamet
- Får med seg endringer hos pasienten

Dårlig atferd:

- Får ikke med seg det som sies og gjøres i teamet
- Får ikke med seg endringer hos pasienten

SAMARBEIDSEVNE

Evne til å bruke hele teamet på en god måte.

Ydmykhet

God atferd:

- Bevisst egne begrensninger
- Åpen for innspill fra team

Dårlig atferd:

- Overstyrer teammedlemmer
- Overser innspill fra team

Fleksibilitet

God atferd:

- Tilpasser seg raskt ved endringer hos pasienten eller i teamet
- Kommunikasjon og atferd tilpasses situasjonen

Dårlig atferd:

- Fortsetter som planlagt, tross endringer
- Tilpasser ikke kommunikasjonen til pasienten og situasjonen.

Bruke teamets ressurser

God atferd:

- Delegerer oppgaver til hele teamet
- Ber om innspill

Dårlig atferd:

- Gjør det meste selv
- Delegerer kun til en kollega

BESLUTNINGSTAKING

Evne til å fatte gode beslutninger til rett tid.

Gjøre gode valg

God atferd:

- Klargjør alternativer
- Vurderer og diskuterer problemstilling med team
- Ber om innspill fra kolleger
- Diskuterer tiltak
- Sjekker eller diskuterer retningslinjer

Dårlig atferd:

- Ingen tydelig vurdering av problemstilling
- Diskuterer ikke med team
- Avviser innspill
- Vurderer ikke retningslinjer
- Tar forhastede beslutninger
- Ser kun et alternativ

Håndtere usikkerhet

God atferd:

- Er åpen om egen usikkerhet
- Vurderer usikkerhet rundt prøvesvar og undersøkelser
- Er bevisst på at andre teammedlemmer kan ha mer erfaring
- Begrenser undersøkelser og tiltak til det nødvendige
- Tar beslutninger
- Konfererer ved behov
- Revurderer ved behov

Dårlig atferd:

- Forsøker å skjule usikkerhet
- Er skråsikker
- Stoler i hovedsak på egne vurderinger
- Gjører flere undersøkelser enn nødvendig
- Gjentar undersøkelser
- Overbehandler
- Unngår beslutninger
- Ingen revurdering

Lederskap

God atferd:

- Kommuniserer beslutninger tydelig til teamet
- Oppdaterer teamet på utvikling
- Gir tilbakemeldinger til teammedlemmer

Dårlig atferd:

- Kommuniserer ikke beslutninger
- Oppdaterer ikke teamet på utvikling

Prioritering

God atferd:

- Prioriterer oppgaver og tiltak etter behov og hastegrad
- Bruker ABCDE eller annen systematisk tilnærming

Dårlig atferd:

- Oppgaver og tiltak prioriteres ikke
- Bruker ikke systematisk tilnærming